

те що нас оточує у повсякденному житті, є частиною цивільних відносин, але хотілось б щоб таке поняття як право на інформацію займало більш вагоме місце у цивільному праві, адже: "Хто володіє інформацією – той володіє світом" – Уінстон Черчилль.

Література

1. Цивільний кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповненнями на 14 лютого 2012 року (Відповідає офіц. текстові) – К. : Алерта; ЦУЛ. 2012. – 312с//
2. Закон України "Про інформацію" із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 6 квітня 2000 року № 1642-III
3. Біленчук П.Д. Комп'ютерна злочинність. Навчальний посібник /Б. Романюк, В. Цимбалюк та ін. – Київ: Атіка, 2002. – С. 10
4. Венгеров А.Б. Категория "информация" в понятийном аппарате юридической науки. // Советское государство и право. – 1977. – № 10. – С. 70-71
5. Копылов В.А. К вопросу об информационной собственности. // Научно-техническая информация. Серия 1. – 1998. – № 3. – С. 3
6. Петров С. В. Інформація як об'єкт правовідносин //Вісник Національного університету внутрішніх справ, Спецвипуск; X., 2001. – С. 249-252.

УДК 347.441.82(043.2)

Теплюк Н.М.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Наявність моральної шкоди передбачає негативні зміни у психічній сфері людини і виражається в терпінні нею фізичних і душевних страждань. Однією з найважливіших особливостей моральної шкоди є те, що ці негативні зміни відбуваються у свідомості потерпілого і форма їх вираження значною мірою залежить від особливостей психіки потерпілого. Моральну шкоду, зважаючи на її сутність, неможливо відшкодувати

в повному обсязі, адже не має (і не може бути) точних критеріїв майнового виразу душевного болю, спокою, честі, гідності особи. Навіть сама людина, якій завдано моральної шкоди, не завжди може визначити її розмір, тим паче у грошовому еквіваленті.

З огляду на це законодавець відмовився відрегулювання чіткого розміру відшкодування моральної шкоди, надавши це право суду.

На сучасному етапі розвитку світової спільноти проблема прав і свобод людини є однією з найактуальніших. У цьому напрямку прийнято низку міжнародних нормативно-правових актів, котрі визначають людину найвищою цінністю суспільства, а належне забезпечення її прав і свобод – головним обов'язком демократичної держави. [3; с.245]

Преамбула до Загальної Декларації прав людини закріплює положення про те, що визнання гідності, властиво їм всім членам людської сім'ї, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру.

Ці ідеї відображені й у Конституції України, згідно з якою людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини – головним обов'язком держави (ст. 3 Конституції України). [1]

Саме закріплення за державою обов'язку забезпечення прав і свобод людини дає можливість, у випадк упорушення останніх, звернутися до суду з метою їх захисту та відновлення, а також за компенсацією шкоди, завданої таким порушенням.

У зв'язку з цим набуває особливої актуальності створення розвинутого механізму реалізації прав і свобод людини, зокрема права людини на компенсацію моральної шкоди.

Після прийняття нового Цивільного кодексу України 2003 року механізм відшкодування моральної шкоди вдосконалився. Чинний ЦКУ більш детально регулює інститут відшкодування моральної шкоди. Зокрема в ст. 23 ЦКУ визначено, що розмір моральної шкоди не залежить від розміру матеріальної, чітко встановлено перелік – в чому полягає моральна шкода:

1. у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я;
2. у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів;

3. у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку із знищенням чи пошкодженням її майна;

4. у пониженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.[2]

На практиці доволі часто виникають питання, що пов'язані з розміром відшкодування моральної шкоди. На жаль, ЦК залишає питання про встановлення розміру відшкодування моральної шкоди без належного правового врегулювання. Передбачено, що моральна шкода відшкодується грошми, іншим майном або в інший спосіб. Щодо розміру грошового відшкодування моральної шкоди, то законодавець зазначає, що його визначає суд залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, що мають істотне значення.

За загальним правилом, нарахований розмір моральної шкоди відшкодовується одноразово, якщо інше не встановлено договором або законом. Наприклад, моральну шкоду, завдану каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, може бути відшкодовано шляхом здійснення щомісячних платежів.

Отже, проблема відшкодування моральної шкоди і, особливо, – визначення її розміру – на даний момент стоїть дуже гостро. Спостерігається відсутність єдиної концепції та єдиних механізмів призначення відшкодування та визначення певної грошової суми за певний вид страждань. Тому, необхідно на законодавчому рівні більш детально конкретизувати порядок визначення психотравмальної ситуації та присудження відшкодування, а також встановити механізм визначення його розміру.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (в редакції від 12.04.2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до конституції : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

2. Цивільний кодекс України: за станом на 18 жовтня 2012 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2012 . – 480 с.

3. Шимон С.І. Відшкодування моральної шкоди в договірному праві / Договірне право України. Загальна частина: навч. посібник / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.; За ред. О.В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.

Тимошенко В.Ю.,
студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ СЕЛЕКЦІЇ В УКРАЇНІ

Діяльність, яка пов'язана з виведенням нового сорту будь-якої культурної рослини потребує великих затрат енергії, наполегливих пошуків, коштів, тривалого часу і великих зусиль. Цей процес досить дорого коштує, що потребує великих коштів на його здійснення, він залучає великі колективи висококваліфікованих спеціалістів. Може саме цим пояснюється те, що в Україні виведення нових сортів рослин не можна назвати успішним. З ряду показників Україна істотно відстає від країн з розвинутою ринковою економікою [3,с. 529].

Відносини, що виникають у зв'язку з виведенням, використанням, захистом, відчуженням нових сортів рослин, регулюються Законом України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21 квітня 1993 р. У законі дано визначення таких понять як "сорт", "використання сорту", "запатентований сорт" та інших, пов'язаних з правовою охороною сортів рослин. Так, Реєстр сортів рослин України – це реєстр, до якого занесено сорти, допущені для господарського використання; Державний реєстр сортів рослин України – реєстр, до якого занесено сорти, права на які охороняються; виключна ліцензія – передача власником патенту або його правонаступником (ліцензіаром) права на використання сорту будь-якій особі (ліцензіату), включаючи продаж ліцензій на сорти третім особам; невиключна ліцензія – передача власником патенту або його правонаступником права на використання сорту будь-якій особі, за винятком продажу ліцензії на цей сорт третім особам [3,с. 530]. Отже, законодавство про рослини розрізняє два види сортів: сорти, що допущені до господарського використання, і сорти які захищені патентом, тобто запатентовані сорти.Об'єктом правової охорони вищезгаданий Закон про рослини визнає особисті немайнові права автора сорту, власника патенту або ліцензії. Перелік родів і видів рослин, на сорти яких видаються патенти, визначається Кабінетом Міністрів України. Отже, далеко не всі виведені нові сорти рослин підпадають